

Datum
2021-03-31
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
HVO-2021-507

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

**Yttrande över Remiss från Finansdepartementet -
Jämlikhetskommissionens betänkande En gemensam angelägenhet, SOU
2020:46 STK-2021-46**

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Nämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i remissen men anser att flertalet av förslagen är väldigt breda och idébaserade. Vidare anser nämnden att vissa av de presenterade rekommendationerna och bedömningarna ibland är skarpare än förslagen. Nämnden har förståelse för att det inte är möjligt att genomföra konsekvensbedömningar i önskad utsträckning på grund av underlagets bredd men anser samtidigt att detta behöver kompletteras i kommande steg. Flertalet förslag och rekommendationer kräver vidare utredningar och saknar kostnadsuppskattningar.

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande om förslagen i *En gemensam angelägenhet* (SOU 2020:46) fokuserar på nämndens ansvarsområden. En stor andel av förslagen i betänkandet berör nya utredningar, nämndens yttrande behandlar inte dessa förslag då de om antagna, kommer att komma ut på remiss igen. Yttrandet behandlar inte heller förslag som inte berör nämndens målgrupp. Slutligen yttrar sig nämnden endast kring de *rekommendationer* och *bedömningar* som beror området äldreomsorg, hälsa eller nämndens målgrupp.

Nämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i remissen men anser att flertalet av förslagen är väldigt breda och idébaserade. Vidare anser nämnden att vissa av de presenterade rekommendationerna och bedömningarna ibland är skarpare än förslagen. Nämnden har förståelse för att det inte är möjligt att genomföra konsekvensbedömningar i önskad utsträckning på grund av underlagets bredd men anser samtidigt att detta behöver kompletteras i kommande steg. Flertalet förslag och rekommendationer kräver vidare utredningar och saknar kostnadsuppskattningar.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens synpunkter och kommentarer på specifika förslag, rekommendationer och bedömningar följer nedan.

17.3.6 Uppsökande kulturpolitik

Förslag: Kraven på att kulturpolitiken ska vara uppsökande skärps. Den förda politiken utvärderas med avseende på detta mål.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker förslaget.

20.3.1 Förbättrad tillgång till ekonomiskt överkomliga bostäder

Förslag: Återgå till den målformulering för bostadspolitiken som gällde fram till 2008. Målformuleringen bör lyda: ”Målet för bostadspolitiken är att alla ska ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar. Boende- och bebyggelsemiljön ska bidra till jämlika och värdiga levnadsförhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning ska en miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.”

Förslag: Regeringen bör successivt höja nivån på investeringsstödet för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande (förordning 2016:881). Nivå och utformning bör följa de utvärderingar och förändringar i förordningen som görs för att säkra bättre måluppfyllelse.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker förslagen. En stor del av nämndens målgrupp tillhör hushåll med låga inkomster vilka inte har möjlighet att äga sin bostad. Nämnden uppmanar därför tillskott av nya hyreslägenheter med hyresnivåer som är rimliga för denna grupp. Bortom det omedelbara behovet av bostad finns behov av service, både offentlig och privat.

20.3.4 En social bostadspolitik

Förslag: Regeringen bör införa en statlig hyresgaranti med Försäkringskassan som ansvarig myndighet.

Förslag: Inför ett lagstadgat krav på hyresgästernas möjlighet att välja nivå vid renovering.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker förslagen. Nämnden anser att det är beklagligt om hyresgäster tvingas flytta på grund av hyreshöjningar. En av grupperna som pekas ut i underlaget som hårdast drabbade är ensamboende över 65 år. Nämnden välkomnar förslag som kan leda till att målgruppen kan klara sina boendeutgifter och i större utsträckning få chans till en trygg boendesituation.

22.3.4 Absolut preskription för konsumentfordringar

Förslag: Inför en absolut preskription för långvarigt överskuldsatta när det gäller konsumentfordringar i preskriptionslagen.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker förslaget.

23.3.2 Alkoholkonsumtion

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker samtliga förslag. Nämnden anser att tydligare information om vad alkoholkonsumtionen kan leda till för skadeverkningar kan ha positiv påverkan på folkhälsan.

23.3.2 Spelande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker samtliga förslag. Nämnden anser att det är viktigt med förbyggande insatser för att förhindra återfall i spelproblem för de som har slutat spela.

18.3.1 Tillgång till äldreomsorg

Bedömning: En bibehållen eller ökad omfattning av den offentligt finansierade äldreomsorgen i form av hemtjänst och äldreboende bidrar till både jämlikhet och jämställdhet och har dessutom positiva effekter på arbetsutbudet i ekonomin.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker bedömningen. Nämnden delar utredningens analys om den förväntade demografiska utvecklingen i Sverige där människor lever allt längre och att färre i arbetsför ålder ska försörja fler yngre och äldre. Utvecklingen av äldreomsorgen behöver ske i samma takt för att möta det ökade behovet.

20.3.2 Anpassade boenden för äldre

Bedömning: Statens kapitaltillskott för att underlätta bostadssituationen för äldre bör inriktas på anpassade boenden med hög tillgänglighet snarare än investeringsstöd för byggande av särskilda boenden. Boenden på den reguljära marknaden med hög tillgänglighet och anpassningsgrad är eftertraktade av de äldre och verkar kunna leda till flyttkedjor, så att större bostäder blir lediga.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker bedömningen.

23.3.3 Förebyggande folkhälsoansvar

Rekommendation: Regionerna bör få ett utökat uppdrag i form av att följa folkhälsoutvecklingen och i samarbete med kommunerna bedriva preventivt arbete inom regionen.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker rekommendationen. Nämnden är positiv till samverkan utifrån ett regionalt övergripande ansvar för att följa folkhälsoutvecklingen och samordna preventiva insatser. Flertalet av förslagen i underlaget berör god samhällsekonomisk avkastning för offentliga investeringar i hälso- och sjukvården. Nämnden delar uppfattningen att ett väl utbyggt offentligt hälso- och sjukvårdssystem med inte alltför höga patientavgifter gynnar nämndens målgrupp.

23.3.3 Hjälpmedel för personer med funktionsnedsättningar

Rekommendation: Huvudalternativet för utprovning av hjälpmedel till personer med funktionsnedsättningar bör vara offentlig drift. Om privata vårdgivare utnyttjas inom en region, får de inte ha koppling till en särskild producent av hjälpmedel. Hjälpmedel bör endast få lämnas ut av offentliganställd personal, som ska upplysa patienten om det billigaste likvärdi-

ga alternativet och att patienten kommer att få betala mellanskillnaden för det fall ett dyrare alternativ väljs.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ser positivt på att stöd effektiviseras för att minska kostnaderna och/eller öka kvaliteten för den enskilde. Särskilt om detta samtidigt kan leda till sänkta offentliga utgifter på grund av mer kostnadseffektiva lösningar. Den nuvarande modellen har i vissa fall förkortat kötiden för att få tillgång till ett hjälpmedel. Nämnden vill lyfta vikten av att föreslagna förändringar inte leder till längre köer.

27.3.2 Institutionella frågor – sociala investeringar

Rekommendation: Skapa en analysmyndighet med uppgift att i dialog med kommuner och regioner utveckla, standardisera och sprida vetenskapligt grundade metoder för att värdera kostnader och nyttor med sociala investeringar

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ser positivt på förslaget men önskar mer underlag såsom konsekvensanalys och kostnadskalkyl.

Ordförande

.....
Anders Rubin
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Gisela Öst
.....

John Roslund (M), Ragnhild Ståleker (M), Sonja Jernström (M) och Kay Wictorin (C) reserverar sig mot beslutet.

Lisbeth Persson Ekström (SD) och Michael Hård af Segerstad (SD) reserverar sig muntligen mot beslutet.